

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Thesaurus Eloqventiae Sacrae Et Profanae, Saluti &
incolumitati Rerumpublicarum utilissimae**

Alberti, Alberto

Coloniae Agrippinae, 1669

Totius Confirmationis meta depangitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69225](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69225)

*Totius Confirmationis meta depa-
gitur.*

47. **O** Peræpretium fuit, Auditores, hæc omnia, antequam propius manus eum Adversariis conferam, paulo distinctius, atque uberius exponere, ut clariùs, certiusque in quo tota quæstionis, ac dissensionis stirps versetur, in propatulo collocetur, quo deinde eos in angustias redactos pressius, atque valentius possim configere. Quum igitur Oratoris, vel Concionatoris finis præcipuus, non proprii gloria nominis, neque Auditorum oblectatio, ne quidem in Panegyricis, etiam Academicis, sed Auditorum dumtaxat persuasio quolibet in genere, ut ostendimus, statuendus sit: quumque ornatus rerum, verborumque à me non repudierur, sed redundans tantum, qui que persuasionis finis incomodat; qui verò eidem opitulatur, ultro à me laudetur, ac requiratur: nec non certam exploratamque tesseram Orationis nimio cultu luxuriantis à temperatâ internoscendæ in medium attulerim; atque hujus ope, ductuque ornatus istos vindices explicatæ obnoxios intemperantiæ, cujus solius causâ eos ego hac in Actione reos ago, probaverim; tum Ciceronianâ formam eloquentiæ tempestivè descriptam oculis vestris subjecerim: accedo tandem ad eam fidem, quam dudum antea oppigneravi, liberandam, doceoque tam Orationes, quam Conciones, ornamentis, maxime acuminum & sententiarum, intemperanter

ter

ter fucatas & pictas, corruptissimo eloquentiæ genere summopere esse depravatas.

48. Concedent, opinor, hic mihi non inviti Adversarii mei, quodcumq; instrumentū, quod fini suo consequendo aptum non est, omnium suffragiis, macum esse, inconcinnum, ac perversum. Sic nimirum penicillum, ex milii conflatum paniculis pingendo intractabilem pictor explodit; sic malleum è cerà compositum tundendo inhabilem aurifex irridet; sic citharam non fidibus, sed similibus intentam edendo concentui absonam citharædus exhibilat; quia istæ omnia instrumenta ad proprium cujusque artificis finem obtinendum minimè sunt accommodata. Quid porro, quæso, Oratio, quid Concio est, nisi instrumentum ad finem persuasionis utriusque propositum eblandiendam, vel etiam extorquendum operosè conditum? Si igitur istorum quum Orationes, tum Conciones, tot ornamentis, præcipuè acuminum, superfluentes, ad hanc ipsam persuasionem in Auditorum animis ingenerandam, ineptas, finique suo nullo modo consentaneas revicero; nemo credo, rationis compos, quin me causâ superiorum, ac secundum me judicet, reperietur.

49. Agite ergo, Auditores, quænam tandem illâ sunt, quæ animorum persuasionem, Oratorium videlicet finem, conficiunt? tria omnino, ut jam tetigi, omnesque dicendi magistri cum Rhetorum antesignano Aristotele consentiunt, rationum scilicet pondera, mo-

rum lenocinia, affectuum fulmina. Quid si jam ego nihil istorum ab Adversariis, nisi perperam, adhiberi, tractarique, firmiter, ac nervosè probavero? Nihil ego vos moror. Agite, experiamur.

Partitionis I. membrum. Ornamentorum redundantiam argumentis vacuam esse, vel levibus tantum sufful-
sam

50. **A** Primo ordiens persuasionis machinamento, frequentiam hanc contortularum sententiarum ad questionem ratiocinatione confirmandam ineptam esse jam vobis, Judices, planum facio. Piget me adumbratis illis Oratorum simulacris, qui in Orationibus nihil minus satagunt, quam illam munire rationibus; qui quas tractant res, an persuasioni ferviant, nihil habent pensæ; contra verò, totam industriam in conglomerandis acuminibus sensiculisque collocant, de argumentis intorquendis mentionem ullam injicere. Sed liberalius agam cum illis. Patiar mihi hodiernam luce imponi, patiar me non imprudentem traduci. Consilium Adversariis meis, ac studium in Oratione cavendi inesse non abnuo, vel ultro eorum indulgeo. At quas tandem hi, & cujus notæ, vel ponderis rationes possunt coagmentare? bellulas, scitulas, pulchellas, opinor; sine dubio pulchellas. Cernas melliorum declamatorum in Ora-